

ОСВІТНІЙ ДАЙДЖЕСТ

До Дня Революції Гідності та Свободи: матеріали для уроку

Цього листопада виповнюється 10 років від початку Революції Гідності. Події на Майдані стали переломними для новітньої історії України: тоді українці на весь світ заявили про свою готовність захищати європейські цінності, свободи та принципи демократії. Сучасні діти повинні мати цілісне уявлення про ті події, адже нині Україна продовжує боротися за свою незалежність та свободу. До Дня Революції Гідності та Свободи підготовлено матеріали для проведення уроку. Ресурси, фільми, книжки та пісні для учнів усіх вікових категорій.

Для початкових класів

Початок: що я знаю про Революцію?

Розпочати урок рекомендуємо з дискусії з юними школярами щодо Революції Гідності, у такий спосіб викликаючи інтерес учнів до теми. Запитайте:

- Як ви розумієте поняття «гідність»?
- Хто такі патріоти та які вчинки їм властиві?
- Чи чули ви про події в Україні 2013–2014 років?
- Чи знайомі ви з назвами «Майдан», «Революція Гідності», «Протест», «Небесна Сотня», «Боротьба за свободу»?

Перегляд відео: дізнаймося разом!

Впоратися з відповідями на ці запитання допоможе спільний перегляд відео «Люди творять історію. Небесна Сотня». У матеріалі школярі — свідки тих подій діляться спогадами зі свого життя.

[Повну розробку уроку знайдете тут.](#)

Творча робота: «Ангели пам'яті»

Наголосіть на важливості пам'ятати про героїв України та запропонуйте віддячити їм, створивши символічних ангеликів з паперу. Їх можна розвісити в класі, школі чи біля пам'ятника Небесній сотні у вашому місті чи селищі.

Завершення та завдання додому

Завершити урок варто з бадьорим настроєм, тож заспівайте з учнями одну з пісень Майдану, перелік яких знайдете в кінці матеріалу. На домашнє завдання попросіть школярів розпитати дорослих, що вони пам'ятають про Революцію Гідності.

Для середніх і старших класів

Початок: що я знаю про Революцію?

Презентуйте тему Революції Гідності та поставте кілька запитань учням, щоб залучити їх до уроку:

- Які події передували Революції Гідності?
- Чи можливо було передбачити конфлікт?
- Що, на вашу думку, надихало учасників Майдану протистояти владі?
- Яка роль Революції Гідності в історії України?

Хронологія: розбираємо послідовність подій

Відновіть пам'ять підлітків про перебіг подій на Майдані, розглянувши спецпроект від ТСН та Українського інституту національної пам'яті. Там можна прочитати свідчення волонтерів, музикантів, письменників, медиків і просто сміливців про розвиток протесту.

Візуалізація: світлини хоробрості

Оберіть кілька світлин з вебсайту музею Революції гідності та подискутуйте з учнями про контекст цих фото: про що вони свідчать? Яку подію або персоналію зображає кожна з них?

Перегляд відео: дізнаймося більше

Ніщо не зможе передати дух Революції Гідності так, як кінострічка. Радимо подивитися з дітьми короткометражний фільм Олександра Кришталовича «Євромайдан SOS», де українська лавреатка Нобелівської премії Олександра Матвійчук розповідає історію громадської ініціативи, що допомагала десяткам учасників Майдану. Якщо дозволяє час, можна обрати ще будь-який інший відеоматеріал з добірки нижче.

Завершення та завдання додому

Влаштуйте літературну годину і попросіть учнів прочитати поезію про Небесну Сотню. Добірку віршів можете знайти тут. Обговоріть, які емоції викликають ці твори в школярів. На домашнє завдання запропонуйте переглянути ще один фільм або ж прочитати книгу для кращого розуміння Революції Гідності.

Фільми

Повстання українського народу проти проросійського режиму залишилось у документальних стрічках, що були зняті під час Майдану. Серед добірки є повнометражні фільми, а також короткі відеоматеріали, які можна переглянути разом з учнями на уроці.

Євромайдан SOS

Кінооператор Олександр Кришталович передав перебіг подій Революції у своєму короткометражному фільмі. Впродовж двадцяти хвилин глядачі стають свідками діяльності громадської ініціативи «Євромайдан SOS», що виникла у відповідь на брутальне побиття студентів у Києві в ніч на 30 листопада 2013 року. Ініціатива стала прикладом рішучості та самоорганізованості українців під час Майдану.

Зима у вогні: Боротьба України за свободу

Документальний фільм, знятий в копродукції України, США та Великої Британії. Стрічка Євгена Афінеєвського на початку була відома під назвою «Молитва за Україну», однак в усьому світі вона більше відома як «Зима в огні». Оскільки фільм створювався за підтримки платформи Netflix, це, можливо, найбільш відомий документальний фільм про зиму 2013–2014 років.

МАЙДАН. Шість літер нашої свободи

«Суспільне» збило спогади п'яти різних людей про події на Майдані. Це історії мами загиблого на Майдані Романа Гурика, кореспондента «Радіо Свобода» Андрія Дубчака, художника Олексія Сая, правозахисниці Олександри Матвійчук, колишнього міліціонера, а нині регіонального представника Уповноваженого з прав людини ВРУ у Рівненській області Андрія Преподобного.

Вогнехрещ

Документальний фільм, створений Українським інститутом національної пам'яті, про події кінця січня 2014 року на вулиці Грушевського, які змінили хід Революції Гідності. Стрічка створена на основі усної історичної спадщини учасників та свідків, які були записані в 2014 та 2015 роках у межах проєкту Українського інституту національної пам'яті «Майдан: усна історія».

Книги

Для учнів — поціновувачів книг низка істориків та письменників відтворили події Революції Гідності у своїх роботах. На уроці можна також представити кілька книг, обговорюючи історичну цінність таких рукописів.

Брати Капранови «Темні файли»

Що відбувалося за лаштунками Майдану? Хто платив за Революцію? Як ділили владу переможці? Хто і чому здав Крим та Донецьк? Яким дивом встояли Одеса і Харків? Герої цього журналістського розслідування — не тільки ті, хто стояв на сцені, а й ті, хто ховався за лаштунками, їздив до Януковича і сперечався з Європою, захоплював адмінбудівлі, сидів у буцегарнях, а також воював, лікував, працював для того, щоб Революція перемогла.

Андрій Кокотюха «Вогняна зима»

Український письменник Андрій Кокотюха пропонує читачеві власний погляд на зимові події 2013–2014 років, у результаті яких життя кожного пересічного українця стало інакшим, новим, перетворилося на ходіння по лезу: успішний бізнесмен Стогов стає активістом Автомайдану, продавчиня з косметичного магазину Алла тепер волонтерка, студент на прізвисько Птаха виходить з віртуального світу і робить «коктейлі Молотова», а тітушка Сірій не має переконань, аби платили.

Андрій Курков «Щоденник Майдану та Війни»

Це особистий щоденник письменника, фіксоване відображення життя в Києві та країні до листопада 2014 року, доповнений записами автора про перипетії на сході України, роздумами про війну, а також про те, як і чим, за його баченням, живе окупований Донбас.

Ганна Дудка «Небесна Сотня»

Авторка створила цикл поезій у пам'ять про кожного із загиблих Героїв Небесної Сотні. Досліджуючи їхні життя, спогади про них, переглядаючи відео, поетеса переконувалася в надзвичайних рисах характеру, талановитості та людяності кожного з них. «Усе, що я можу зробити для них — написати. Про кожного. Емоційно. Щоб кожен, хто прочитає, зберіг ці емоції і проніс через життя», — каже Ганна Дудка.

Пісні Майдану

Культура на Майдані була важлива для Революції. Музика об'єднувала протестувальників та підіймала бойовий дух. Пісні Майдану стануть у пригоді й під час уроку Гідності. Прослуховування музичних творів допоможе учням відчувати атмосферу Революції та принциповість її учасників.

21.11.2023